

ANY I

Castelló 25 de Novembre de 1916

Núm. 31

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.

Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º

Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

La Independencia de Polonia

Lo dia 3 del present, en el Palau Poniatowski de Varsovia, el Governador General dels territoris de la Polònia Rusa, ocupats per els austro-alemans, Von Bessler proclamà solennement, en nom dels Emperadors d'Àustria y Alemanya, la independència de Polònia, formantla en un Reyne constitucional ab monarquia hereditaria. Per lo qu' es demostre y s' explique en los telegrams, la fausta nova ha produït en la vella nació un gran entusiasme. Una imensa manifestació en la que figuraren, estudiants, militars, professors, sacerdots, sabis, homens y dones rodetjà el Palau Poniatowski aclamant a Polònia lliure y per sota los caps d'aquella gentada hi tremolaven les senyeres blanques y les àligues imperials de l' antich y tan gloriós Reyne.

S' ha de vore com la nova ha segut aplaudida per tots los nacionalistes, per tots aqueils els que volém la llibertat de les nacionalitats oprimides, per los que ploren la tragedia de Polònia y d'Irlanda y per tot arréu, per los anticentralistes al reconeixer l' acció absorbent del Estat a les regions.

Cert que 'l nou Reine Polonés no compendrà ni la Galitzia (Polònia Austríaca) ni el ducat de Possen (Po-

lònia Alemana) y en este sentit continuarà la terrible descuartiació que pesa desde últims del segle XVIII en la vella nació. També es veritat que la nova constitució política no tindrà la seua eficacia plena fins després de la guerra, en la época de pau, estant per conseguint condicionada al resultat final de la lluita europea. Y cert també que 'ls imperis Centrals no han donat a Polònia una llibertat sinse cap cosa que la compense per pur acte de lliberalisme, puix ara s' está allistant als polonesos pera formar un eixercit al costat dels avans dits Imperis. Mes, apart de lo que hám dit, la nova te una importancia extraordinaria, puix no seria condició bona d' homens rectes el minorar lo rellu que té la llibertat de Polònia per haverla concedida Àustria y Alemanya.

Nosaltres, que sentim ver amor a les idees nacionalistes a la descentraliació y la lliberació de les petites nacionalitats, hui oprimides, no poden menys de dir que sentín goig y alegría per la lliberació de Polònia sinse qu' açó vullga dir simpaties pera 'ls lliberadors.

Pera 'ls nacionalistes es una satisfacció la llibertat de Polònia. La gloriosa y antiga nació no existia; oficialment havia desaparegut del mapa

europèu; sa existència no hi era reconeguda en cancelleries y protocols. Mes la vella nacionalitat vivia, pero vivia espiritualment, vivia en l' ànima del poble y ab una esperança fòrta. Hu de sons cantors, un famós novel·lista ja ho digué: «Tingau esperança, cregau verament en la resurrecció de nostra patria, després dels dies cruns del ivèrn, venen els esplèndits y solejats dies de primavera.» Y hui Polònia veu en llontançança los resplandors de sa lliberació. Y la multitud entonava son himne nacional en la llengua materna.

He açí les velles nacionalitats com tornen a la vida. He açí los pobles oprimits com son tornats a la llibertat.

Tingám fé, tingám esperança los valencians que nostra patria també será lliberada, no pèl concurs dels demés, sino per nostre pròpi esforç. No hi fá que tingám Govers qu' ens desprecien; no hi fá que nostra parla siga patejada; nosaltres, nosaltres asóles, ham d' intensificar nostra acció, actuant ab molta constancia, valenciençant los homens y els terrers de nostre Reyne Valencia, que ben pronte conseguirem una eixemplar victoria.

telló, i es tal l' impressió que conserve de tan agradable visita, que sempre que ve a mi el nom de la vostra ciutat té que vindre ab ell el vósire; i quan vos parlen, sembla pera mi la veu de la fecunda i lluminosa plana de Castelló. Es per tot asó que per a mi tenen un gran valor les vóstres paraules que semblen el testament d' una edat arrepenitila i que delega en vos son arrepenitment; pero vóstre entusiasme per altra part vos fa jove i ple d' un esperit generós que ómpli vóstra figura d' una gran simpatia.

Jo al llegir la vóstra carta me trove mes vell i sembla per a mi tot aixó de que parleu una época llunyana de la meua joventut. Mon atzarosa vida m' ha anat apartant de totes les meues il·lusions que no son per a mi avuy mes que un grapat de dolços recorts. Sempre lluny de la meua terra poc pue fer pera llibertarla de les cadenes d' indiferencia que la ofeguen; cada dia que passa s' escapa de la meua front una nova paraula valenciana; obligat a parlar la llengua de Castella tinc que treballar per dominar la riquíssima de Shakespeare; de forma que a cada dia me veig mes lluny i si no fora asó prou la ciutat de Valencia s' encarregà de ferme ben cort alló de que ningú es profeta en la seua terra i m' ha fet una ferida difícil de curar. Quina influencia pue tindre jo en el despertar de la nóstra terra? Quina dignume si aquest estiu passat me trobí tan extrany com entre les boires angleses?

Deixeu que la valenta nova joventut vatja assolos en els seus entusiasmes que ja es detindrà allà aon vetja el perill, que es miracle dels jovens cercar el perill i salvarlo meravellosament.

Jo quede assolos, apart, extrany a la vida valenciana i no tornaré a ella fins a que 'l temps me lleve una certa amargor de la que no es fácil que surta tan pronto. Ni fora tampoc de grans resultats el insistir i creure que quatre raons la poden fer desaparèixer; com dic solament el temps que tot ho cambia pot arribar ab son remey.

També crec que si son tals les vóstres idees deuen insistir en elles ja que dabant de tot está la sinceritat, pero bo es també escoltar les cançons noves que a vegades poden portar el motiu per a una gran sinfonia.

Oregau que sempre vos admire i respecta vóstre amic afertíssim,

Daniel Martínez Ferrando.

Sinyor En Carles Llinás: ¿Ve o no ve «Castelló en altres segles? Suponent que haje surtit son llibre de la Méca y a peu, ens sembla que ya debia haver alplegat fa un rato.

De fam creem no déu have. mórt, puix en 250 pesetes de subvenció ya pera algo....

EL CUENTO DE LA SEMANA

Clar de Lluna

LEMA: VAIG P' EL SABRE

El meu amich era poeta. Los seus versos progonaven una fama. Aquella puresa, aquella propietat en la expressió, tan ingénua, tan armoniosa de tanta amenitat, populariçaven el pseudónim en que solia firmar los seus treballs. Recorde que una vesprá pasarem junts per l' horta, llegint retalls d' ell, tots delicats, tots bonicos. Unes sinceres, per lo breus paraules traduiren fidelment l' afecte que 'n tenia, deixantme oir consells d' alentament.

—Tu pòts. No deus abandonar-te y escriure algo. Un cuento per exemple.... ¿Qui sap? Sols un regló transparenta a lo millor un gran esperit y... tu pòts.

Aixis li ho vaig prometre y aquella nit mateixa estava ya baix l' acció poderosa de una febra, encesa per el cuch d' enveja ¿a qué negaro? que fea agitar-me front les blanques cuartilles nerviosament preparades com baluart qu' enfosquia la gloria del amich conseller. ¡Aixis sol pasar sempre!

Pera acondicionar l' estat d' ánimo, (que tot hi ha que previndreu) divagava sobre algo que vaig tindre la vana presunció de creure consideracions filòsofo-lliteraries, pensant:— ¡Escriure un cuento! ¡Dixar imprés en sis o huit cuartilles de rimada pròsa, l' estudi psico-ógich de la rubieta verge d' ulls de cèll! ¡Plorar la infelicitat del nuvi a qui el crudel egoisme pairal afona en desencantadora tristesa! ¡Entusiasmarnos front los blanchs vellóns d' el Cel encesos en roja flamberá per el fantasmagórich misteri de un crepuscle! ¡Que hermosa tasca moralizadora! ¡Quanta bellesa encara dintre la condició misérrima del mond!

Divagava després sobre les condicions que déu reunir un cuento pera alcançar el honors de ser llegit ab interés creient.— ¡Son tantes!—reçava vençut casi—¿Y que poden importarme si no 'm son desconegudes? Sols me falta acomodarles als personajés, a les situacions de l' obra—contestava yo mateixa reaccionant ilusionantme. ¡Milloria de la mòrt

que 'n feu pegar lo bach desde mes alt!

També vaig divagar sobre...

Asó, com aquella nit eterna de divagació, se faria interminable. Perdona lector. El fruit foren unes cuartilles, moltes, casi un montó. En una apareixia argentada y melancólica lluna plovent sos platejats raigs sobre els amants, o avergonyida s' amagava a intervals. En altra era el Sol, lo daurat astre qui s' entretenia en paregüdes faenes. Els pardalets piulotejaven en altres. O era un deliciós jorn del mes de Maig. O una plujosa y freda nit d' ivèrn, O acabaven de tocar les dotze en el relonge de la Iglesia.

En els epilechs estava mes aertat porque... ¡Començava per ells! ¡Que pillo! Naturalment, l' exit era segur buscant un desenllaç que conmoguera el ja tendre sentimentalisme del lector y llavors: Era un deliciós y pur bes que resonava en la pòrta. O una carcallá sarcástica la fea extremeixer. O Marieta llançava al espay l' últim sospir de despedida. O era la vesprá la qu' es moria. O Pepe es pegava un tir. O Sento es tirava al trén....

Ya era de día y 'l estrident xiulit del vent, com clamorosa protesta de Natura, me feu desgarrar aquells papers inútils en mil troços y gitarme avergonyit sens haver fet res en clar.

Al alçarme, al poch rato, pera anar a la oficina y, a la vista de aquella alfombra teixida de paper tinta y cervell, pensava trist y plagiant sempre:

Pera escritor m' en falten mes de cent

Popa escrivent m' en sobren mes de mil

¿Moraleja? La eterna paradoja. La desviació eternn y pretenciosa del camí que haviem de seguir en nóstra vida.

DIEGO PERONA.

Castelló 10-916.

N. de la R.—Cuento premiat en lo nóstre Concurs. A petició de l' autor no ix la fotografia.

La llengua d' un poble es, per diro així, l' anima mateixa d' aquest poble, jeta visible y tangible.

HERDER.

VERSOS DE PATRIA

DIALECH DE PATRIA

El Descastat. La Patria es lo mond sancor
d' una a l' altra extremitat.

El Patriòtic. Pero tú pera convencerme
tendries que demostrar
que *raça, costum, idioma*,
no tenen significat,
y que son paraules huides
ya... que raçes ya no n' hi han
costums avui no existixen
y els idiomes han finat,
puix un idioma en lo mond
vui per vui s' està parlant.
Y com raçes, costums, llengua
existixen, no podràs
per més sofismes que gastes,
pobre de tú, demostrar
que Patria es lo mond sancor
d' una a l' altra extremitat.

El Descastat. Sí, bé; pero Jesucrist
digué que tots som germans.

El Patriòtic. Puix gran motiu pera que
demaném les llibertats
que lo Borbó Felip V
ab un decret ens robá,
que no es d' esser homens bons
viure a costa dels esclaus.
«No te Castilla 'l idioma
propi, 'l preuat castellá?»
«No te Valencia sa llengua
qu' immortal féu Ausias March?»
«per qué, puix, no ham d' usar d'

altra
que la del Centre imposá?
Les dos naixqueren germanes,
tinguen les dos llibertats.
Si Cervantes lo «Quixot»
escrigué, no ham d' olvidar
que Martorell escrigué
l' obra-cim «Tirant lo Blanch».
Demaném que nòstre idioma
el anomenen oficial
dintre lo nòstre terror,
y llavorém ab afany
que si no polim 'l idioma,
entjamay podrá brillar
com ho féu en altres temps
en que la Patria era gran.

CARLES SALVADOR.

Benasal.

Homenatge a Martí Gadea

Dies en rere s' organica en València una excursió a Mislata pera portar lo diploma de Director corresponent del Centro d' Estudis Valencians al patriarca de les lletres valencianes En Joaquín Martí Gadea, fecond escriptor e inspirat poeta, autor del Diccionari de son nom.

Foren rebuts per l' Ajuntament

en corporació acompanyat de la banda municipal del referit poble de Mislata, residència de tan benemérit patriu.

Feren us de la paraula, enaltini les dots del homenatjat los Srs. Martínez Aloy, lo president de lo «Rat-Penat» En Joan Pérez de Lucia, y altres més, seguint l' encarregat de resumir lo cultíssim Dr. En Fausti Barberá.

Sentim moltíssim, tant VEU DE LA PLANA com la Joventud Regionalista, aquélla en nom d' esta, que la comissió organitzadora no s' hatje prés la molestia d' invitarnos a tan just acte y aixís com mos adherim desde estes columnes a tal homenatge, ho haverem fet en son dia en la nostra presència, que encara que siga modesta y chicoteta, no per aixó deixem de tindre amor a les coses de la nostra terra y més cuant se trate de glorificar a homens com Martí y Gadea que tan manquen a nostra oprimida patria valenciana.

PARA «EL AMIGO DEL PUEBLO»

Més sobre l' Escola d' Arts y Oficis

En lo número 24 del «Amigo del Pueblo», corresponent al mes actual y en la secció «Caricias...» que firme «El Duende Blanco» se mencione, 'n una forma troglodita, lo nòstre treball que, sobre la «Escola» que apuntèm en la capsalera d' aqueste article, publicá nòstre semanari en lo número 27.

La veritat

Y he aci que aqueste *Amigo del Pueblo* que, per dèure, havié de sero també de la veritat, la emboire dient... «en el qual aparecen un sin fin de embustes, que solo los puede escribir un sujeto como Xenius»... porque sabemos que toda la malicia que en su escrito pone el joven escritor, o mejor dicho pintor, es por algo que debe haber sucedido entre él y alguno de los señores profesores de la referida Escuela.»

...«rogándole que al escribir algún trabajo se amolde a la verdad, pues de lo contrario, puede ser que le salga alguna vez la criada respondona.»

Y diém qu' emboire la veritat perque 'n sa respòsta no hi ha ni una sola afirmació, ni un sol argument, siquiera siga de canyes, que se opose o desmentixquè lo publicat per nosaltres referent a l' Escola».

El primer y ultim paragrafs dels que copiém diuen que som uns embusters; mos se ocurrix preguntarli al *Amigo del Pueblo* ¿per qué? Y en lo segon paragraf, en el qual el *Amigo* se fique 'n cuestions de índole particular, mos vé al cap també pregarli que, sense ningún remordiment, fase pública la diferència qu' ell se pensa hi ha entre 'ls senyors professors y yo.

Diu Balmes: «La veritat es la realitat de les coses»; la realitat de l' «Escola d' Arts y Oficis», ya la diguerem. *El Amigo del Pueblo* no mos ha mostrat encara la segon realitat suponent que l' haguere.

Lo Centre Obrer
ha caigut del cel

Per lo menys en aquèste assunt que porte entre mans ha caigut del cel, en els ulls vendats y adoptant una forma querubina e inocent, perque colaborar en la matrícula de l' Escola, fer valdre la seua opinió, imposarse 'n la cuestió del local destinat en lo nou Institut a «Escola d' Arts y Oficis» desconeixent per complet l' organització, funcionament, d' hasta les coses més rudimentaries que son precises en aquèsta classe de coses, com es lo bon gust, no pot dirse pera disculparlo més que ha caigut del cel; d' atre modo no s' haguera ficat en eixos fregats. Y afirmém qu' els individus que constituïxen la Junta Local del Centre Obrer, no tenen bon gust, per el mero fet d' haver colocat en el saló d' actes de dit Centre 'l cuadro de un personaje pedagógich que, de per si, es un atentat al bon gust, no en lo referent a la idea que anime lo cuadro, sino en la part plástica, en lo que trau a llum la capacitat artística.

Y... finalment

Ruskin, el escritor que quizás ha orientat y enriquit en major medida la sensibilidad artística dels temps moderns, dié dirigintse als richs burgesos d' Edimburgo: «N' olvidéu que cada céntim que dediquéu a un

Demaneu

T

Blava-negra

Blava-negra
Violeta negra

objecte d' art, t
riosa manera de
teligencia y el
mens. El graba
decorar vòstres
bebéu, la taula
vostre pá cotidi
eijercixque sob
persones certa i
funesta. Es un
mala pintura. U
dre atres molt
corromp una p
ponderats. Pod
boga, dels vius,
més de vint any
de sa generació
comprar un cua
vos, no de que
que teniu bon g

FESTA

PRO-

Veu de la
ri petit, mod
cursos, pero
de vida, sent
les bones ide
ves generose

A Castelló
de fóra, regi
gionalistes, a
de la Plana
vitarlo pera
ritat.

Comvidém
facilite son o
dida de les s

Demaneu

TINTES...ALFA

	3'50	2	1'25	0'75	30	
Blava-negra-fixa	Litro	1/2	1/4	1/8	Curtin	
Blava-negra copiar						
Violeta negra copiar	4'25	2'50	1'75	1'25	35	

DE VENTA

EN LLIBRERIES Y PAPELERIES

objecte d'art, té sempre una misteriosa manera de operar sobre la intel·ligència y el cor dels demés homes. El grabat que compréu pera decorar vòstres murs, lo gòt en que bebéu, la taula en la que mengéu vostre pá cotidià, tot aixó fa qu'eijercixque sobre una multitud de persones certa influencia saludable o funesta. Es un pecat fomentar la mala pintura. Un mal pintor engendre atres molts, y un mal cuadro corromp una porció de juins sans y ponderats. Podrie citar pintors en boga, dels vius, que han retrasat en més de vint anys lo progrés del gust de sa generació. Per aixó avans de comprar un cuadro, deueu assegurar-vos, no de que vos agrae, sinó de que teniu bon gust».

XENIUS.

FESTA DE NADAL

PRO-PÓBRES

Veu de la Plana, semanari petit, modést, pobre en recursos, pero plé d'activitat y de vida, sent el calor intim de les bones idees, de les iniciatives generoses,

A Castelló tot, als paisans de fóra, regionalistes y no regionalistes, a Castelló tot, **Veu de la Plana** te l'honor d'invitarlo pera una festa de caritat.

Comvidém a tot hóm, a que facilite son concurs, en la medida de les seues fórges, pera

que 'n la conmovedora fita de «Nochebuena», puguen els pobres, nòstres germans, recordar que 'n este poble tan eminentment caritatiu, hi han persones de bé que s'enrecorden dels desheretats de la fortuna.

A poca cosa queden convidats A entregar, lo que bonament vullguen, part de son aguinaldo que tan esperançaes aguarden les families, pera la memorable nit de Nadal.

A les dignissimes autoritats, a tota la Prensa, no cab distinció, a totes les corporacions, Casinos, Cércols, Societats, Oficines, a tots els Coléges de tota classe y condició (primera y según ensenyança, públics y privats), a la simpática classe escolar, sempre amparadora de tota idea noble, deixebles del Institut y Escola Normal, Comerços, Tallers y Despajos, y además a tota persona que simpatice ab esta idea y vullga cooperar.

Y molt esencialment a la gentil dòna castellanense, que, a mes de les seues hermoses prenes naturals, que tan alt renom ténen per tot arréu, unix lo delicat aroma de la mes alta de les virtuts: la caritat. De ella, de la dona gentil, en general, tant de familia acomodá, com la simpática modista, com les gracioses artesanes, esperém la seua entusiasta cooperació que hui es

la dòna qui manté el foch sagrat de les causes nobles.

La crida queda feta, **Veu de la Plana** espera ser atesa.

En el número vinent donarem amples detalls y quedarà nomená la comisió.

Més d' Alcira

Un grand y vigorós eixèrcit del treball se veu sitiàt per la fam, y avans que capitular, vól trencar lo cercle. No l'importa el sacrifici, que sab que tot será millor que morir ab baixa resignació.

Asamblees, mitins y reunions hagué en Alcira y en tots relampaguetjá la ira de la consciència popular.

Esperances que trovaren en les altures, telegrams de representacions parlamentaries oferín 1.000 vagons, consellers parsimoniosos que vòlen agermanar en profit pròpi la política ab l'interés vital de la exportació; tots anaren a sembrar optimisme y començaren les operacions comercials ab la confiança posá en el pervindre que calafatejaren les promeses.

Més aplega un día en que la trista realitat contradíu los auguris; y ahí están mils y mils de caixes de taronja podrintse en almacéns y estacions. Lo material ferrolari no aplega may. Lo que ha aplegat a Alcira han segut tricornios y més tricornios. Açó será una fòrça que continga les pasions; en jamay una solució. El procés de la ruina seguix, a pesar de la Guardia Civil, y mal será que la gravetat del cas fasa que la indignació se extenga per tots los pobles de la Ribera com s'extenen les aigües de son riu, no trobant barre-

res que siguen prou pera enfrenarla.

El mal alplega a tots y tots s' apinyen pera defendres. Son propietaris, colonos, comerciants, comisionistes, carreters, arriers, hòmens y dònens consagrats a la replega y al almacén, gent ocupá en industries auxiliars con fusta y ferro; son els que en tot eixe eixèrcit fan vida de relació y els que tenen contratats fletes a tan alçat mensual; es la comarca sanceira la que s' arruina, y per aixó chilla y demana...

Demane, que atenén a la condició de la taronja, que no admitix la demora que altres productes perque se fa malbé, se li donen facilitats pera distancies curtes de Manuel al Grao y tal volta se conforme en 300 vagóns, 150 que vatjen a la mar y atres tants que tornen del Grao a la Ribera cada dia.

Creém que les aspiracions deixa comarca son justes, que se els déu atendre en molta justícia, puix de no ser atesos sobrevindrà una miseria espantosa pera les gents vehines a la Ribera.

COMENTARIS

Les subsistencies.

En lo Centre Obrer de nostra ciutat, va tenir llóch dies passats, l' acte pera recabar del Parlament y dels Poders Públics mitjos en els que aliviar la difícil situació per la qu' está passant l' obrer falt de treball, y per lo tant sens contar ab un mal tróç de pá que donar a sa nombrosa familieta que 'n insistencia li demana.

Al esmentat acte, a pesar de qu' en Castelló hi ha tanta gent treballadora creuá de braços per careixer d' ocupació, apenes si assistiren dos centenars de persones, moltíssimes guiades per pura curiositat....

De lo que 'l govern-centralizador, principal culpable de lo qu' ens está passant, deduirá: O que 'n Castelló no hi ha tal pobrea, com es diu, o per lo contrari, estan satisfets de l' hora present molts obres, per quantestos en sa matjoria deixaren de concurrir al mitin pera fer mes fermes la protesta y conclusions a entregar al governador.

Dolorosament s' ha de confesar la inexplicable conducta de qui, en falta de treball y pá, es queda en casa sens pretendre per lo vist-que desaparega l' estat actual en que s' encontrem y desatenent la alta llavor realitzá per la Unió General de Treballadors y Confederació Nacional del Treball, al voler apartar al proletariat del envileciment y oblit en qu' els tenen els governs Centrals.

Del baúl Municipal

El digne Tinent d' Alcalde Senyor Gimeno Michavila, recullint la denuncia que feu VEU DE LA PLANA sobre la cobrança d' una *perreta* per omplir les papeletes d' ingrés dels chiquets de les escoles públiques, digué en la sessió del dimecres passat, que, de ses gestions resulta que *si havia* qui per tal faena cobrava, pero era éste completament apartat del Ajuntament, puix se tractava d' un pobre hòme que la necessitat l' obligava.

Així ho fem constar ab molt de gust, quedantli ensemps agraïts al esmentat concejal, per haver atés nostra denuncia; pero esperem que no *condixca* l' eixemple.

Corren rumors de que una empresa particular oferix canviar el combustible que fins hui s' ha empleat pera produir la energia eléctrica en la Central Municipal, per força hi dráulica que produix un excelent salt d' agua del riu de Millars.

Com la noticia, de ser certa, es una gran millora pera la desnivellá caixa del Ajuntament, ens pareix qu' els concejals tots deuen estudiar detengudament aqueste assumpte y ab tota l' urgencia que requerix.

¡A vore si despreciam el maná, qu' ens envien!

En Cambó, al presentar una esmena al presupost d' Estat, demana que s' establixca una escola de llengua castellana en Orient.

En les últimes sessions del Congrés ha vingut aprobada y subvencionada en 50.000 pesetes.

Ho considerém un triunfo de la minoria regionalista, puix ha donat probes de que no albergue en ells l' esperit d' intransigencia y exclusivisme com alguns maliciosament suponen.

PRECHS Y PEDRAES

Sinyor Alcalde: Esperem de s' activitat, pendrà nota de la sigüent denuncia que mos fón feta y lo remey será immediát.

En la plaça del vell hospital, frónt al Dispensari municipal y Paláu de la Diputació, hi han dos palmeres, que son motiu de continuos accidents desagradables; continuament, son cercades de monyicóts, que 'n la ceguera dels dátils, les mamprenen a pedraes, posant en perill als pacífichs transeünts y als mateixos chiquillos.

No passa día que no se tinga que lamentar algún percáns. Fa póchs dies foren ferits, per dit motiu, un chiquet y una chiqueta, en un mateix matí; d' assó en donarán raó en lo mateix Dispensari, que foren curats.

Esperém ser atesos

~~~~~

ADMINISTRACIÓ

CORREU

J. B. B. Barcelona. Com vorá el seu article se publica. Mercés y fasa algo més.

C. S. Benasal. Remitit número que mos demana. El seu dialecte va en el present número.

F. A. Valencia. Per excés d' original no publiquem el seu treball. En el número vinent eixirá. No hám rebut lo seu treball «A punta d' agulla».

D. M. F. Las Palmas. Rebuda s' atenta lletra. Se publica.

E. V. B. Castelló. Llegit lo seu cuento. Es algo deficient y no pot publicarse.

~~~~~

Heu de saber que 'n l' història de la literatura de Castella, té Catalunya poques y poch brillants pàgines, y hui que escriu en la seua parla, conte, no sols bons prosistes, sino també esclarits poetes. En cap llengua s' escriu millor que en la materna.

PÍ Y MARGALL.

~~~~~

Castellón Imp. J. Barberá

Línea d

TI

B

Servici llixo

PR

T

Travesia ràp

Telegrafia sens

matl. — De Ba

met en Barcel

Pera inform

BA

Café extra, V

millors marque

Depositori excl

Jo

LA

:: Lluís

Complet sur

gues, Colors, Ba

quinaries.

Venta excl

PERI

Inmens surtit

Ventiladors,

Lámpares de

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICH VAPOR

TIRSO

Travesia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.
Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les
millors marques, Cerveces del país y extrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

Drogueria

LA ARAGONESA

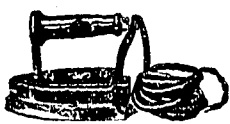
= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del país y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotogràfics y ma-
quinaries.

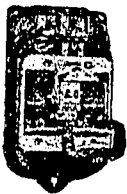
Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampisteria

DE

PERE FECED

Inmens surtit en aparats pera gabinet, saló y menjador

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors elèctrics

Lámpares de Filament metàlich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

TRANSPORTS GENERALS

DE

Joseph Sanchis Prats

Facturació pera tots els punts d' Espanya
y Estranger. Servici combinad de domicili
a domicili.

Acarreos y Mensatjerías.

Alloza, 69.—Castelló

- Eduart Viciano -

PAQUETERIA Y MERCERIA

ULTIMES NOVELTATS

Caballers, 2 y Colón, 20

Castelló

Casa de SANCHO GERMAN

(SUCESSORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los géneros
concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la
present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry

36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseries

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortas «Mokas» ramillets y dolços de
fruta.

González Chermá, 56

TOS... TOS... TOS...

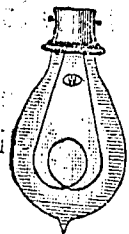
Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del
sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y cata-
rrros per crònics que siguen.

Venta en Farmacia y centros de específich. En Castelló

FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

JOAN MORENO

ELECTRICISTE

Dinamos, Motors, Acumuladors; Timbres, Teléfonos doméstichs,
Lámpares de bolsillo sistema TUDOR, Grasa **ADHERING BELT**
pera correjes. Lámpares de filament metálich de les millors
marques * * * * *
Planches eléctriques de les millors marques extranjerres, a 12 pesetes.

Aparatos de refetor ab quatre llums, a 15 pesetes.

Ruiz Zorrilla, 24.-CASTELLO

Clínica Dental

DE

ANTONI MONTÍA

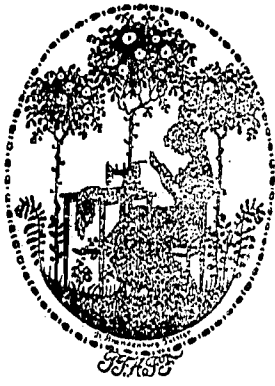
Regentada per el Odontolec

M. ANTÓN

x-Ajudant dels céebres Doctors, Portuondo, Hinglands i Aguilard de Madrid.
Primer premi en les Exposicions celebraes en Madrid en 1903 y 1904 y en el Congrès Dental de Barcelona, en 1914.
Dentaures de cauchout (sense paladar), dentaures en or, dents Rismont, Pivot, Lagan, corones d' or ab front de
porcelana, ponst Obturadors, etc., etc.

Extraccions sense dolor

-:-:- **González Chermá, 60, 1.er---CASTELLÓ** -:-:-

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines
"Pfaff,"

DE

Antoni Mercé

COLÓN, 64

CASTELLO

BAÇAR DE CALÇER -- DE --

Jaume González

Variat surtit en tota classe de calcer. Ulti-
mes novetats. Elegancia, solideç y econo-
mía.

González Chermá, 64.-CASTELLÓ

«VEU DE LA PLANA» -- Castelló

Sr. En